

által kiegészített bánatpénz alapján az utóajánlati árverést elrendelnék.

A mai joggyakorlat mellett az utóajánlattal legalább egy évre teljes biztonsággal el lehet húzni az árverés jogerőre emelkedését, sőt az utóajánlattevő a fentebb előadottak szerint még kedvezőbb értékesítési lehetőségekre spekulálva, minden kockázat nélkül megteheti utóajánlatát. Már pedig a törvényhozás intenciója szerint az árverési utóajánlat célja nem az árverés elhúzása, sem pedig az, hogy akár az első helyen bekebelezett hitelező a fedezeti elv igénybevételével az utóajánlattevő terhére, vagy hogy az utóajánlattevő a végrehajthatók terhére spekulálhasson, hanem az utóajánlat célja az, hogy az árverési értékesítés lehetőleg a valóságos értékek megfelelően történjék.

A törvényhozás ezen intenciójának megfelelőleg tehát a fedezeti elvnek az utóajánlati és visszarveréseken való alkalmazása kizárandó, másrészt pedig az utóajánlattal való visszaélés az utóajánlattevő részéről megakadályozandó lenne, akár azáltal, hogy az árverési bánatpénz kiegészítésére vonatkozó bírói felhívások lehetőleg mellőzendők, vagy pedig még inkább azáltal, hogy az árverési bánatpénznek másrésztől való kiegészítésének lehetősége megadatnék.

Dr. Grósz Imre.

Tőketartalék és ingatlanértékleírás.

Irta: Dr. Nyulászi Alajos.

Az utóbbi időben többen vetették fel a kérdést, hogy a tőketartalék felhasználható-e az ingatlanok értékének apasztására anélkül, hogy ennek ily módon való felhasználása ne képezzen oly tételt, amely az adóköteles nyereséghez hozzáadandó.

Az aranymérleg megalkotásának idejében nem voltak az érdekeltek mindenkor tisztában azzal, hogy az egyes vagyontárgyaknak mi a reális értéke és be kellett várni egypár évet, amíg ez az érték kialakul. Azért gondoskodott a mérlegvalódisági rendelet a tőketartalékról, amelynek hivatása éppen az volt, hogy akkor, ha a vagyontárgyak értéke tévesen lett felvéve, úgy annak mint biztonsági szelepnek segítségével a különbözetet megfelelően lehessen fedezni. Utolsó időben azonban a pénzügyminiszterium állásfoglalására való hivatkozással egyik-másik adóhivatal ezt a leértékelési különbözetet nem engedi a tőketartalékból adómentesen levonni.

A T. H. Ö. 13. §. 6. pontja és a 14. §. 3. pontjához fűzött utasítás 3. bekezdése a földadó alá tartozó ingatlanok értékcsökkentésére fordított összegeket ugyan a mérlegszerű nyereséghez hozzáadandóknak minősíti, de ezen rendelkezések nyilván arra az esetre vonatkoznak, amidőn oly értékcsökkentés keresztülvételéről van szó, amely a folyó nyereség terhére történik és a leírás a nyereség csökkentésére használtatik fel. Nem vonatkozik arra az értékcsökkentésre, amelynek nincs más célja, mint az aranymérleg keletkezésekor fennállott bizonytalanság megszüntetése s erre felhasználja azt a tőketartaléket, amely-

nek rendeltetése éppen az, hogy az eredeti mérlegelés alkalmazásával elkövetett értékelési hibák ellensúlya legyen.

A T. H. Ö. 43. §. 7. bekezdéséhez fűzött utasítás 2. bekezdése szerint a mérlegvalódisági rendelet 5. §-a a tőketartalék felhasználását korlátozza. Azt kizárólag a mérleg szerint mutatózó veszteség fedezetére, a társasági alkalmazottak jóléti céljait szolgáló alapok táplálására, a meglévő részvények névértékének emelésére, új részvények névértékének részbeni fedezésére lehet felhasználni. A 3. §. ehhez a tételhez a következő két következményt fűzi: „a) A tőketartalék az imént meghatározott célokra adómentesen használható fel; b) Minden más célra való felhasználás a törzsvagyon visszafizetésének minősül és megfelelő részben való megadóztatását vonja maga után.” Zárójelben utal a 13. §. 9. pontjára, mely a mérlegszerű nyereséghez hozzáadandóknak számítja a törzsvagyon visszafizetésére vagy a kölcsönök törlesztésére fordított összegeket.

Magából ebből a rendelkezésből nyilvánvaló a következtetés tévessége.

A mérleg szerint mutatkozó veszteség fedezetére a tőketartalék feltétlenül felhasználható, már pedig az ingatlan értékből történő leírás a könyvelés szabályai szerint a veszteség-nyereség számlán vezetendő keresztül. Így ez a számla veszteséggel zárulna, s ennek a veszteségnek fedezésére lesz a tőketartalék felhasználva. Hogy ez az okoskodás helyes, mutatja az a körülmény is, hogy az ismertetett 3. bekezdésnek az a rendelkezése, hogy a más célra való felhasználás a törzsvagyon visszafizetésének minősül, az ingatlan értékcsökkenésének leírására vonatkoztatva teljesen értelmetlen lenne. Hogy az egyéb célokra, így különösen részvénynévérték emelésére és tőkeemelés esetén új befizetés fedezésére történő felhasználás törzsvagyon visszafizetésnek minősül, az logikus és nyilvánvaló, de törzsvagyon visszafizetésének minősíteni azt, hogy valamely vagyontárgy értékelését lejjebb szállítjuk, bizonyára nem lehet.

Az elmondottakból nyilvánvaló, hogy ha a vállalat a tőketartalékot az ingatlan értékének helyesbitésére használja fel, úgy ez a felhasználás megfelel a tőketartalék eredeti és a rendelet által adómentességben részesített hivatásának.

JOGÉLET.

Oszwald István — a Kúria elnöke.

Pár nappal Juhász Andor távozása után megjelent a Kúria új elnökének kinevezése. A legfőbb bírói méltóság ilyen gyors betöltése alkotmányjogi szempontból is örvendetes. Iratlan jogszabályként tekintjük, hogy a sedis vacantia bírói állásnál ne huzódjék soká. Ennek az iratlan jogtételnek indoka: a bírói függetlenség féltése, amelyhez a kinevezés hosszadalmasságának sem szabad hozzányulnia. Szünjék meg mielőbb a függő helyzet.